

Motion till riksdagen 2024/25:866

av Sofia Amloh (S)

Avskaffande av betänketiden vid skilsmässa

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om betänketid vid skilsmässa och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Varken staten eller någon annan individ ska kunna tvinga någon att vara gift. Inte ens under sex månaders betänketid. Därför bör lagstiftningen förändras och betänketiden vid skilsmässa avskaffas.

Dagens lagstiftning innebär att man har betänketid innan tingsrätten kan besluta om skilsmässa:

- När det finns barn under 16 år i familjen. Det blir betänketid om båda eller någon av makarna varaktigt bor tillsammans med och är vårdnadshavare för barnet.
- Om minst en av makarna begär betänketid.
- Om bara en av makarna vill skiljas.

Det finns fem undantag från betänketid där skilsmässa kan beviljas utan föregående betänketid – även om någon av makarna motsätter sig skilsmässan, begär betänketid eller när det finns barn som bor hemma och är under 16 år.

Dessa fem undantag är:

- När makarna levit åtskilda sedan två år.
- När någon av makarna blivit tvingad att gifta sig.
- Någon av makarna var under 18 år när de gifte sig.
- Makarna är nära släkt med varandra.
- När någon av makarna som gift sig redan var gift.

Detta följer av lagen och står i äktenskapsbalken. Lagstiftarens syfte med betänketid är att motverka förhastade skilsmässor.

Syftet bör anses förlegat och gammalt. Dagens betänketid blir särskilt problematisk när äktenskapet är destruktivt och våldsamt. Äktenskapet bör i grunden vara ett val för två självständiga individer. Makten över ens personliga relation måste tillhöra individen och den individuella makten bör aldrig begränsas eller inskränkas.

Våld i nära relationer kan anta många olika former. Det kan vara såväl fysiskt, psykiskt och sexuellt som materiellt, digitalt och ekonomiskt och blir ofta allvarligare ju längre relationen pågår.

Många som utsätts för våld upplever att de psykiska övergreppen, som kränkningar, försök till isolering och psykologisk nedbrytning, är svårast att hantera känslomässigt. Oavsett uttryck är syftet med våldet detsamma: att etablera och utöva makt och kontroll genom att skada och skrämma. Våld i nära relationer skiljer sig från andra former av övergrepp genom att det ofta utövas under en längre period och ökar i intensitet med tiden. Detta kan leda till att våldet mer och mer blir förväntat och till viss del ett normaliserat inslag i den utsattas vardag. Våldet riskerar att eskalera vid uppbrott av relationen.

Våld i nära relationer förekommer i alla typer av relationer mellan närstående oavsett sexuell läggning och könsidentitet. Kvinnor, män och icke-binära kan utsättas för våld. De kan även vara förövare.

Våld i nära relationer innefattar också våld i familje- och släktrationer samt våld som barn upplever i sin familj. I vardagligt tal syftar våld i nära relationer ofta på våld i partnerrelationer. Forskning visar att kvinnor i jämförelse med män oftare utsätts för grovt, upprepat och kontrollerande våld från en partner.

Det krävs stärkt skydd för våldsutsatta kvinnor, en hårdare lagstiftning och myndigheter som agerar.

Betänketiden vid skilsmässor bygger på en föråldrad syn på äktenskap. Naturligtvis skall staten inte tvinga någon att vara gift längre än individen själv vill.

Sofia Amloh (S)